

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLISSING (BRUGEL-BESLISSING-20230516-228)

Betreffende de toekenning van een vergunning aan de lokale
energiegemeenschap "Illuminons notre quartier"

Opgesteld op basis van artikel 28sexiesdecies van de
ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van
de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

16/05/2023

Inhoudsopgave

1	Juridische grondslag.....	3
2	Inleiding.....	4
3	Analyse en ontwikkeling.....	4
3.1	Rechtsvorm.....	4
3.2	Analyse van de criteria.....	4
3.2.1	Wat betreft de leden van de energiegemeenschap.....	4
3.2.2	Wat betreft het bestuur van de energiegemeenschap.....	4
3.2.3	Wat betreft de activiteiten van de energiegemeenschap.....	5
3.2.4	Wat betreft de statuten van de energiegemeenschap.....	5
3.2.5	Wat betreft de ontwerpovereenkomsten.....	8
3.2.6	Wat betreft de productie-installatie.....	9
4	Beslissing.....	10
5	Inwerkingtreding.....	10
6	Beroep.....	10

I Juridische grondslag

De ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bepaalt in haar artikel 28 *sexiesdecies* dat elke energiegemeenschap van BRUGEL een vergunning moet krijgen alvorens haar activiteit te beginnen.

De criteria voor toekenning van deze vergunning zijn opgenomen in de elektriciteitsordonnantie en werden nader vastgesteld in richtsnoeren¹ die BRUGEL heeft aangenomen om de projectdragers te begeleiden in het kader van hun aanvraag. Deze controle heeft meer bepaald betrekking op de volgende criteria:

- De leden;
- Het bestuur;
- De statuten;
- De activiteiten die de gemeenschap zal ontwikkelen.

In overeenstemming met de procedure voor de toekenning van een vergunning neemt BRUGEL een beslissing over de toekenning of weigering binnen een termijn van 60 dagen na de ontvangst van het volledige aanvraagdossier.

¹https://www.brugel.brussels/publication/document/brochures/2023/nl/Gids_Vergunningen_energiegemeenschappen.pdf

2 Inleiding

De vzw "Illuminons notre quartier", met maatschappelijke zetel te 1140 Evere, Adolphe De Brandtstraat, heeft op 4 maart 2023 bij BRUGEL een dossier ingediend tot aanvraag van een vergunning om in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een energiegemeenschap te beheren. Een volledig dossier werd bij ons ingediend op 5 mei 2023.

Het project betreft een aanvraag van vergunning voor een lokale energiegemeenschap. De gemeenschap bestaat momenteel uit drie stichtende leden maar het is de bedoeling om op korte termijn meer leden aan te trekken, zowel leden die energie produceren als leden die gebruik maken van de geproduceerde energie. Het project heeft betrekking op het delen van fotovoltaïsche elektriciteit, opgewekt door een aantal producerende leden, met de leden die deelnemen aan de gemeenschap. Het is de bedoeling om energie te delen op een lokaal niveau.

3 Analyse en ontwikkeling

3.1 Rechtsvorm

De energiegemeenschap "Illuminons notre quartier" heeft beslist de rechtsvorm van een vzw aan te nemen. Deze vorm van rechtspersoon is gepast voor een energiegemeenschap.

3.2 Analyse van de criteria

3.2.1 Wat betreft de leden van de energiegemeenschap

Overeenkomstig artikel 28sexies van de elektriciteitsordonnantie kan een lokale energiegemeenschap als lid hebben "elke natuurlijke persoon, lokale overheid of kleine of middelgrote onderneming, [...], mits, voor ondernemingen, hun deelname aan een of meer energiegemeenschappen niet hun voornaamste commerciële of professionele activiteit is".

In het huidige geval zijn de leden van de LEG natuurlijke personen. De LEG telt vandaag 3 leden. BRUGEL meent dat er aan dit criterium is voldaan. Daar de LEG echter zinnens is op korte termijn nieuwe leden aan te trekken, zoals blijkt uit de uitleg die de aanvragers van de vergunning hebben verstrekt, vestigt BRUGEL de aandacht van de LEG op het feit dat de toetreding van nieuwe leden het voorwerp zal moeten zijn van een kennisgeving wanneer het gaat om leden die beschikken over een productie-installatie of leden die de hoedanigheid van rechtspersoon bezitten.

3.2.2 Wat betreft het bestuur van de energiegemeenschap

Overeenkomstig artikel 28sexies van de elektriciteitsordonnantie wordt de daadwerkelijke controle op de lokale energiegemeenschap "alleen uitgeoefend door haar leden die gevestigd zijn in de nabijheid van de door de lokale energiegemeenschap opgezette projecten".

3.2.2.1 Daadwerkelijke controle

Om te beoordelen hoe de daadwerkelijke controle binnen een energiegemeenschap wordt uitgeoefend, analyseert BRUGEL onder meer wie **stemrecht** heeft, de specifieke bepalingen inzake de **benoeming van de vennoten**, of er bepalingen zijn die uitdrukkelijk bepalen aan wie de **controle over de vennootschap** is toevertrouwd enzovoort. Vervolgens

controleert BRUGEL of de leden die de daadwerkelijke controle hebben, wel degelijk zijn gevestigd **in de nabijheid** van de projecten van de LEG.

Met betrekking tot het **stemrecht** bepaalt artikel 16 van de statuten dat alle effectieve leden een gelijk stemrecht hebben binnen de algemene vergadering. Naargelang het type te nemen beslissing worden er limieten inzake aanwezigheidsquorum en aantal stemmen vastgesteld.

Wat betreft de benoeming en afzetting van de bestuurders, en van de leden van het bestuursorgaan, is de algemene vergadering bevoegd; alle leden van de energiegemeenschap maken deel uit van de algemene vergadering en hebben ieder één stem.

De statuten bevatten geen bijzondere bepaling die de daadwerkelijke controle voorbehoudt voor een welbepaald persoon.

Bijgevolg meent BRUGEL dat er is voldaan aan het criterium inzake daadwerkelijke controle.

3.2.2.2 Criterium van nabijheid

Het criterium "nabijheid" wordt in artikel 5 van de statuten gedefinieerd als het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. BRUGEL stelt vast dat alle leden van de LEG wel degelijk zijn gevestigd op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en dat er is voldaan aan het nabijheidscriterium.

3.2.3 Wat betreft de activiteiten van de energiegemeenschap

Overeenkomstig artikel 28septies, §1, van de elektriciteitsordonnantie mag de lokale energiegemeenschap enkel "*elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen produceren, verbruiken, opslaan en intern delen*".

De aanvrager verklaart dat de gemeenschap de volgende activiteiten zal uitoefenen: "*Elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen produceren, verbruiken, opslaan en intern delen. (...)*".

BRUGEL meent dat er aan het criterium is voldaan.

3.2.4 Wat betreft de statuten van de energiegemeenschap

In de statuten van de energiegemeenschap moeten verschillende elementen terug te vinden zijn, inzonderheid de volgende aspecten:

- De bepalingen met betrekking tot de daadwerkelijke controle van de energiegemeenschap en de modaliteiten voor de uitoefening van de stemrechten binnen deze gemeenschap en, in het geval van een hernieuwbare energiegemeenschap en een lokale energiegemeenschap, de criteria op basis waarvan de nabijheidsvoorwaarde bedoeld in artikel 28quater, §2, en artikel 28sexies, §2, zal worden vastgelegd;
 - De statuten bevatten de relevante bepalingen in hun artikelen 15 en 16. Er wordt verwezen naar de beschouwingen met betrekking tot het bestuur van de energiegemeenschap.
- De bepalingen die de autonomie van de energiegemeenschap garanderen ten opzichte van haar individuele leden en andere marktactoren die op andere wijze met haar samenwerken;

- Er wordt verwezen naar de beschouwingen met betrekking tot de daadwerkelijke controle. Uit de analyse van BRUGEL blijkt dat het effectief de bedoeling is om de energiegemeenschap op democratische wijze te beheren, door aan elk lid één stem toe te kennen. Bovendien blijkt uit de analyse dat de energiegemeenschap geen bevoorrechte banden van samenwerking met een andere speler heeft.
- Een beschrijving van de ecologische, sociale of economische doelstellingen van de energiegemeenschap;

- De gemeenschap legt uit dat ze als doel heeft *"elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen te produceren en intern te delen. Ze heeft als opdracht leden samen te brengen die gemeenschappelijke belangen hebben om elektriciteit op lokaal niveau te delen, hen te informeren en te helpen bij de actie die ze moeten ondernemen om activiteiten van elektriciteitsproductie en -deling te verrichten. Meer bepaald heeft de vereniging als doel haar leden te helpen bij de uitvoering van de administratieve taken in verband met hun project van elektriciteitsdeling."*

BRUGEL is van mening dat de doelstellingen van de LEG wel degelijk ecologische doelstellingen zijn, daar het doel erin bestaat bij te dragen tot de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen.

- Een beschrijving van de activiteiten die de energiegemeenschap kan uitvoeren;
- Er wordt verwezen naar punt 3.2.3 supra. Er is aan dit criterium voldaan.
- Bepalingen inzake het gebruik van eventuele winsten uit de activiteiten van de energiegemeenschap. Deze bepalingen zorgen ervoor dat het nastreven van ecologische, sociale of economische doelstellingen voorrang krijgt op het nastreven van financiële winst;

- De statuten bepalen dat de LEG economische activiteiten mag verrichten voor zover die enkel bijkomstig zijn bij haar maatschappelijk doel en exclusief bijdragen tot de verwezenlijking van dat maatschappelijk doel. Zo bepaalde activiteiten winst opleveren, dan mag die winst enkel worden bestemd voor de verwezenlijking van het maatschappelijk doel. Bovendien is de vereniging gehouden, wanneer ze winst maakt, die winst aan te wenden in het kader van haar opdracht, i.e. de toegankelijkheid van hernieuwbare energie bevorderen en vergroten.

BRUGEL meent dat er aan dit criterium is voldaan.

- Bepalingen inzake toetreding en uittreding van leden: deze regelingen moeten transparant, objectief, billijk, niet-discriminerend en evenredig zijn;

- Wat betreft de toetreding van de effectieve leden bepaalt artikel 7.1 van de statuten wat volgt: *"elke natuurlijke persoon, lokale overheid of kleine of middelgrote onderneming die gevestigd is in de nabijheid van de door de hernieuwbare-energiegemeenschap opgezette projecten en mits, voor ondernemingen, hun deelname aan een of meer energiegemeenschappen niet hun voornaamste commerciële of professionele activiteit is, kan vragen om effectief lid van de energiegemeenschap te worden. Om te worden toegelaten als effectief lid, moet de kandidaat gevestigd zijn in de nabijheid van de door de vereniging opgezette projecten."* De statuten voegen nog het volgende toe: *"Het bestuursorgaan kan de toetreding van een nieuw lid weigeren wanneer dit lid het evenwicht verstoort wat betreft de verhouding tussen gedeelde injectie en elektriciteitsverbruik per laagspanningscabine."*

BRUGEL is van mening dat de vastgestelde criteria objectief en transparant zijn daar ze betrekking hebben op elementen in verband waarmee het bestuursorgaan geen beoordelingsmarge heeft.

- Wat betreft de toetreding van de toegetreden leden bepaalt artikel 7.2 van de statuten wat volgt: *"Elke natuurlijke persoon, lokale overheid of kleine of middelgrote onderneming waarvan de deelname aan een of meer energiegemeenschappen niet de voornaamste commerciële of professionele activiteit is, die verklaart in te stemmen met de statuten en reglementen van de vereniging"*, kan een toegetreden lid van de vzw worden. De statuten voegen nog het volgende toe: *"De toegetreden leden zijn derden die een bevoorrechte relatie onderhouden met de vereniging (meer bepaald als facilitator voor de verwezenlijking van de doelstellingen van de gemeenschap, als administratieve ondersteuning ...)."*

Volgens BRUGEL is het begrip "toegetreden lid" voldoende gedefinieerd en omkaderd door de statuten en is dit criterium voldoende objectief en transparant. BRUGEL vestigt echter de aandacht van de gemeenschap op het feit dat het de bedoeling is dat de gemeenschap op democratische wijze wordt bestuurd; de meeste leden zouden effectieve leden moeten zijn en stemrecht moeten hebben.

- Wat betreft de uittreding van de leden voorziet artikel 9 van de statuten in de hypothesen van ontslag, schorsing en uitsluiting van de leden.
 - Met betrekking tot vrijwillig ontslag: de statuten bepalen dat elk lid te allen tijde ontslag kan nemen uit de vereniging door een e-mail te versturen naar het bestuursorgaan. Het ontslag gaat in op de eerste werkdag van de maand die volgt op de ontvangst van voornoemd e-mailbericht. De statuten bepalen ook dat het ontslag van een lid automatisch leidt tot het einde van de deelname van dat lid aan de activiteiten van de vereniging.
 - Leden die de bijdragen en andere facturen die ze verschuldigd zijn niet betalen binnen een termijn van twee maanden vanaf de aanmaning die naar hen wordt verstuurd, of die de hoedanigheden verliezen krachtens dewelke ze werden toegelaten, worden geacht ontslagnemend te zijn.
 - Wat betreft de uitsluiting: de statuten voorzien in de hypothesen die toelaten de uitsluiting te rechtvaardigen en in een uitsluitingsprocedure die de rechten van de verdediging eerbiedigt.
- De bepalingen betreffende de modaliteiten voor afstand en overdracht van aandelen en bijdragen van de leden;
 - Daar de LEG een vzw is, hebben de leden geen aandelen. Het is niet de bedoeling dat de leden bijdragen in deze LEG.
- Bepalingen inzake de duur en de ontbinding van de energiegemeenschap.
 - De statuten bevatten bepalingen betreffende de duur en de ontbinding van de vzw.
 - Wat betreft de duur van de vzw: een vergunning wordt verleend voor een duur van 10 jaar. De statuten bepalen dat de vzw wordt opgericht voor onbepaalde duur; daar haar doel er echter in bestaat een energiegemeenschap te beheren, heeft de vereniging geen bestaansreden meer indien ze niet langer over de vereiste vergunning beschikt. Het past bijgevolg te vermelden dat de vzw ook kan worden ontbonden indien ze niet langer over de vereiste vergunning beschikt om te handelen als energiegemeenschap.

3.2.5 Wat betreft de ontwerpovereenkomsten

Artikel 28*quattuordecies*, §1, van de elektriciteitsordonnantie bepaalt dat de deelnemers aan een van de activiteiten van een energiegemeenschap een overeenkomst sluiten met de energiegemeenschap over hun rechten en plichten. De overeenkomst bevat de volgende elementen:

- *"de regels en verantwoordelijkheden die van toepassing zijn inzake de naleving van de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van de persoonsgegevens;*
- *de modaliteiten voor uitoefening van de activiteiten van de energiegemeenschap waaraan de deelnemer deelneemt;*
- *in het geval van het delen van elektriciteit, de billijke, transparante en niet-discriminerende regels voor het delen en, desgevallend, factureren van elektriciteit en de netwerkkosten, belastingen, taksen, toeslagen, vergoedingen en bijdragen van alle aard die van toepassing zijn op deze elektriciteit;*
- *de procedure die van toepassing is in het geval van niet-betaling: deze procedure omvat ten minste de verzending van een aanmaning en een ingebrekestelling;*
- *de modaliteiten voor het opstarten van buitengerechtelijke procedures voor de beslechting van geschillen.*

De inhoud van de overeenkomst wordt uitgedrukt in duidelijke en begrijpelijke taal en omvat alle informatie die nuttig is om de partijen hun rechten en plichten te laten begrijpen. Deze overeenkomsten maken geen onderscheid tussen de deelnemers."

In het huidige geval wil de LEG een activiteit van energiedeling ontwikkelen. De LEG heeft twee ontwerpovereenkomsten ingediend:

- een overeenkomst tot regeling van de rechten en plichten van de deelnemers aan de activiteit van energiedeling ten aanzien van de LEG. BRUGEL onderzoekt hierna de verschillende criteria voor deze overeenkomst:
 - *de regels en verantwoordelijkheden die van toepassing zijn inzake de naleving van de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van de persoonsgegevens: de overeenkomst bevat bepalingen betreffende de bescherming van de persoonsgegevens in haar artikel 17.*
 - *de modaliteiten voor uitoefening van de activiteiten van de energiegemeenschap waaraan de deelnemer deelneemt: de overeenkomst stelt in haar artikelen 5 en 6 de respectieve rechten en plichten van de gemeenschap en de gebruiker vast.*
 - *in het geval van het delen van elektriciteit, de billijke, transparante en niet-discriminerende regels voor het delen en, desgevallend, factureren van elektriciteit en de netwerkkosten, belastingen, taksen, toeslagen, vergoedingen en bijdragen van alle aard die van toepassing zijn op deze elektriciteit: de overeenkomst bevat in haar artikelen 7 en volgende bepalingen betreffende het gebruikte meetsysteem, de gekozen methode van verdeling, de prijs van de gedeelde elektriciteit evenals de facturering van de gedeelde elektriciteit.*

- de procedure die van toepassing is in het geval van niet-betaling: deze procedure omvat ten minste de verzending van een aanmaning en een ingebrekestelling; de overeenkomst voorziet in deze procedure in haar artikel 11 en bevat wel degelijk de verzending van een aanmaning en een ingebrekestelling.
 - de modaliteiten voor het opstarten van buitengerechtelijke procedures voor de beslechting van geschillen: de bepalingen betreffende de beslechting van geschillen zijn opgenomen in artikel 18 van de overeenkomst. Dit artikel verwijst inzonderheid naar de mogelijkheid om zich te richten tot de Geschillendienst van BRUGEL.
- een overeenkomst tot regeling van de rechten en plichten van de deelnemers-producenten ten aanzien van de LEG. BRUGEL onderzoekt hierna de verschillende criteria voor deze overeenkomst:
- de regels en verantwoordelijkheden die van toepassing zijn inzake de naleving van de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van de persoonsgegevens: de overeenkomst bevat bepalingen betreffende de bescherming van de persoonsgegevens in haar artikel 17.
 - de modaliteiten voor uitoefening van de activiteiten van de energiegemeenschap waaraan de deelnemer deelneemt: de overeenkomst stelt in haar artikelen 5 en 6 de respectieve rechten en plichten van de gemeenschap en de producent vast.
 - in het geval van het delen van elektriciteit, de billijke, transparante en niet-discriminerende regels voor het delen en, desgevallend, factureren van elektriciteit en de netwerkkosten, belastingen, taksen, toeslagen, vergoedingen en bijdragen van alle aard die van toepassing zijn op deze elektriciteit: de overeenkomst bevat in haar artikelen 7 en volgende bepalingen betreffende het gebruikte meetsysteem, de restinjectie, de prijs van de geïnjecteerde elektriciteit evenals de facturering van de geïnjecteerde elektriciteit.
 - de procedure die van toepassing is in het geval van niet-betaling: deze procedure omvat ten minste de verzending van een aanmaning en een ingebrekestelling; de overeenkomst voorziet in deze procedure in haar artikel 11 en bevat wel degelijk de verzending van een aanmaning en een ingebrekestelling.
 - de modaliteiten voor het opstarten van buitengerechtelijke procedures voor de beslechting van geschillen: de bepalingen betreffende de beslechting van geschillen zijn opgenomen in artikel 18 van de overeenkomst. Dit artikel verwijst inzonderheid naar de mogelijkheid om zich te richten tot de Geschillendienst van BRUGEL.

3.2.6 Wat betreft de productie-installatie

Overeenkomstig artikel 28septies van de elektriciteitsordonnantie kan alleen de lokale energiegemeenschap eigenaar zijn of kunnen een of meerdere van haar leden eigenaar of houder zijn van een gebruiksrecht op de productie-installaties die de gemeenschap gebruikt om elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen te delen.

In het huidige geval zullen individuele leden de eigenaars zijn van de productie-installaties die de elektriciteit zullen opwekken die binnen de gemeenschap zal worden gedeeld. De productie-installaties zullen fotovoltaïsche panelen zijn.

De gemeenschap verklaart dat zij op korte termijn zelf geen eigenaar van een productie-installatie zal zijn.

Vandaag heeft de LEG nog geen leden die producenten zijn. Zoals hierboven bepaald, zal de LEG gehouden zijn BRUGEL op de hoogte te brengen van de toetredingen van leden die houder zijn van een productie-installatie.

4 Beslissing

De aanvrager voldoet aan de criteria zoals vastgesteld in de artikelen 28bis en volgende van de elektriciteitsordonnantie.

Bijgevolg kent BRUGEL aan de vzw "*Illuminons notre quartier*" een vergunning toe om in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een lokale energiegemeenschap te beheren voor een periode van 10 jaar.

5 Inwerkingtreding

Deze beslissing treedt in werking op de dag van kennisgeving ervan aan de aanvrager van de vergunning.

6 Beroep

Tegen deze beslissing kan beroep worden ingesteld bij het Marktenhof van Brussel in overeenstemming met artikel 30undecies van de elektriciteitsordonnantie.

Deze beslissing kan ook het voorwerp uitmaken van een klacht tot heroverweging bij BRUGEL in overeenstemming met artikel 30decies van de elektriciteitsordonnantie; deze klacht heeft geen opschortende werking.

* *

*